

napi 2, legfeljebb 3 órai tanítás, s felesleges, sőt káros őket naponta 4—5 óráig gyötörni. De mikor, ugye bár, ennek maguk a szülők leg-erősebb szószólói, mert nem tudják, hogy egész nap mitévők legyenek gyermekeikkel és sokan valóban csak «nőni» küldik őket az iskola dohos termeibe.

Világ, pártok és emberek elvekért, szélső elvekért dulakodnak, szellemi analogiái a vegetáriánusoknak és a húsevőknek, s nem tudják vagy nem akarják az egyedül üdvözítő középutat sem eltalálni, sem választani. Mindegyik a maga módszerére esküszik s ebben a szóküzdelenben megfélekednek arról, a mi a fő-fő, minden tanítás és nevelés alfajáról és omegájáról: a *tanítóról és a szülőről!* Azt a könyvet szeretném én olvasni, vagy ha tudnám, megírni, melynek ez a címe: «*Der Lehrer der Zukunftsschule und die Eltern der Zukunftsfamilie.*» Nem azt, hogy milyen lesz, ha a mostani lejtőn tovább súlyedünk, hanem hogy milyennek kellene lennie, ha jobb útra térünk.

M. Rabier, a francia középső oktatásügynek feje, a nyáron a párisi nemzetközi középiskolai kongresszust többek között e szavakkal üdvözölte: «*Donnez-nous quelques atomes de vérité prouvée dans cette disconvenance croissante de la vie et de l'école . . .*», melyek ott nyomban mélyen vésődtek emlékezetembe. Ime én a tanító személyében látom az üdvözülésnek vagy a kárhozatnak ősforrását, s meddő és hiú marad és lesz a világ összes pædagogiai Kolumbusainak és Edisonjainak minden törekvése addig, a míg a problémáknak ez a problémája nincsen sikeresen megoldva, mert ha XIV. Lajos ezt mondta: *L'Etat c'est moi*, százszor több joggal mondhatja el a tanító: *L'Ecole c'est moi*. S nagyon kérdéses, vajjon ennek kedvező megoldása megkívánja-e az egész vonalon ennek az elvnek az érvényesítését: *L'Etat c'est l'Ecole*.

Igen, a milyen a tanító, olyan az iskola! Tehát: adjuk meg neki a kellő képesítést, az őt megillető közbecsülést és a kellő fizetést, hogy java erejét a létérti küzdelemben ne az iskolán kívül emészsze fel, de azután követeljünk is *lelküismeretes* munkát, egész embert, mert az még sem járja, hogy sokan az iskolát csak biztos *mellékfoglalkozásnak* tekintik.

KEMÉNY FERENCZ.

Jean Racine Athalie, magyarázta Téri József, a Francia könyvtár 11. füzeté, Budapest, Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) kiadása, 1901., ára 70 fillér.

Örül a szívem, mikor azt a vetélkedést látom, melyet könyvkiadóink a hazai és külföldi remekeknek iskolai czélokra alkalmas közrebocsátása körül kifejtének. Hogy ennek a vetélkedésnek végső rugója az

üzleti érdek, nagyon mellékesnek tartom. Haszna belőle nemcsak a kiadóknak van (ha ugyan van!), hanem bizonyára még sokkalta inkább oktatásunk s műveltségünk ügyének. Hiszen a «győzzön jobb!» elve csak ott érvényesülhet, a hol szabad a verseny. S verseny nálunk ma már van is szépen, még a könyvkiadás terén is. Majd minden kiadónknak megvan a maga vállalata a remekírók magyarázatúra, s mindegyik rajta van, hogy olcsóság és csinos kiállítás dolgában, a könyvpiacunkat előzőnlő külföldi kiadványokkal sikeresen versenyezhesen. Ily vállalat a Wodianer-czég «Német és francia könyvtára is».* S hogy az olcsóság nem zárja ki a jóságot, szépen mutatja a vállalat minden füzete, s mutatja legújabb 11-ik darabja is, mely Racine *Athalie*-jét tartalmazza. Téri József, székesfehérvári áll. főreáliskolai tanár adta ki és magyarázta a tragédiát mintaszerűen.

Tudvalevő, hogy mint Racinenak s általában az egész francia színi irodalomnak leghatalmasabb, legtökéletesebb tragédiáját, új tantervünk az *Athalie*-t a VII. és VIII. osztály olvasmányai sorába iktatta. A Téri József rendezte kiadás teljesen meg is felel az iskola céljainak. A bevezetés röviden, tömören mindent felölel, a mit a tanulóknak a darabról tudnia kell. Szól Racine életéről, ismerteti működését s behatóbban méltatja az *Athalie*-t. Azután következik maga a tragédia, azzal a szöveggel, melyet a legjobb francia kiadás: a párisi Hachette és Társa-czégnél megjelent «Des grands écrivains de la France» közöl. A szöveg után foglalnak helyet a magyarázó jegyzetek. Ezek ép oly gondval vannak megírva, a mily gondos, hibátlan a szöveg közlése. Főlöskégy fejtegetni, hogy az iskola szempontjából csak helyeselni lehet a Francia Könyvtárnak azt az eljárását, hogy a magyarázatokat nem a szöveggel párhuzamosan, a lap alján, hanem a szöveg után adja. E jegyzetekben a tanuló megtalálja mindazt, a mire a készülésnél szüksége van: nem mondanak a szükségesnél sem többet, sem kevesebbet. Adnak tárgyi felvilágosításokat, magyarázzák a nyelvi sajátosságokat, rámutatnak a bibliai vonatkozásokra, figyelmeztetnek a verselés egyes különösségeire stb. S mindezt lehető röviden, de mindenre kiterjedő figyelemmel, úgy, hogy a tanuló hamarosan tájékozódhatik.

Még ezzel nem merítettük ki a könyvecske tartalmát. A magyarázó jegyzetekhez igen ügyes fordítási gyakorlatok csatlakoznak. Négy ezek közül (Az izraeliták pünkösöd ünnepe, A kis Joas, Athalia halála, Joas büntetetei) magyar szöveget nyújt francia fordításra vagy átalakításra, az ötödik csoport pedig francia tételeket közöl szabad írásbeli kidolgozásra. E finom érzékkel összeválogatott gyakorlatoknak bizonyára minden szaktanár örülni fog.

* A vállalat 1—4. füzetéről l. Oláh Béla ismertetését a Magy. Päd. ez idei januári füzetében 48—49. l.

Az *Athalie*-nak e jeles kiadása alapján teljesen magamévá teszem Oláh Béla ítéletét, mely szerint a Francia Könyvtár mindenképen bevállal s igazán alkalmas arra, hogy a hasonló tárgyú külföldi szövegkiadásokat kiszorítsa a magyar könyvpiacról.

KELEMEN BÉLA.

VEGYESEK.

— A műszaki doctoratus szabályzatát közli a Hiv. Közl. 12. száma. Részletei nagyjában egyeznek az egyetemi doctoratusi szabályzattal. A szigorlat és fölvétel díja 200 kor. Az oklevél szövege magyar. Egy fő- és két melléktárgy választandó. A tárgyak csoportosítása a következő lehet:

Az építészeti szakosztályban főtárgyak: Középités tan vagy Műépítészet és története; melléktárgyak: Ábrázoló geometria, Chemiai technologia, Geologia, Szilárdságtan, Technikai fizika.

A gépészmérnöki szakosztályban főtárgyak: Elektrotechnika, Gép-szerkezettan, Mechanikai technologia; melléktárgyak: Ábrázoló geometria, Chémia, Chemiai technologia, Grafostatika, Kísérleti és technikai fizika, Matematika, Mechanika.

A mérnöki szakosztályban főtárgyak: Geodézia, Hidépítés tan, Útvasút építés tan, Vizi építés tan; melléktárgyak: Ábr. geometria, Általános géptan, Geologia, Grafostatika, Kísérleti és technikai fizika, Középítés tan, Matematika, Mechanika.

A vegyészi szakosztályban főtárgyak: Anorganicus chemia, Organicus chemia, Chemiai technologia, Elektro-chemia; melléktárgyak: Állattan, Növénytan, Ásványtan, Chemiai fizika, Geologia, Kísérleti és technikai fizika, Matematika, Mechanikai technologia.

— Szünidei tanfolyamok itthon. A középiskolai tanárok számára már több év óta rendszeresített szünidei tanfolyam az idén július 1—23. napjai között tartatik meg a *magyar művelődés történetéből*. Vezetője *Békefi Remig*. A folyamodás határideje jun. 1. 20 vidéki hallgatónak a kormány 100—100 kor. segélyt ad.

A Tanítóképző Tanár Egyesület javaslatot tett a kormánynak, hogy a tanítóképző tanárok számára is rendszeresítse a szünidei tanfolyamokat s egyuttal javaslatot tett az idej első tanfolyam programjára. Értesülésünk szerint ez a tanfolyam is meg fog tartatni június 4—20 közt. Általános tárgya *«tájékozás a modern psychologiában»*; előadók: *Pauer Imre* (psychologiai előadások), *Ranschburg Pál* (psychophysikai demonstratiók), *Várgel Jenő* (biologiai demonstratiók). A kor-